

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Н А К А З

м. Івано-Франківськ

21 грудня 2019р.

№ 338

Про затвердження «Положення
про порядок реалізації
здобувачами вищої освіти права
на вільний вибір навчальних
дисциплін»

На підставі рішення Вченої ради (протокол № 11/605 від 11.12.2019 р.),

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» згідно з Додатком.
2. Вважати «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» чинним з 01.01.2020 р..
3. Контроль за виконанням наказу покласти на завідувачів кафедрами, директорів інститутів, навчальний відділ.

Ректор

Є. І. Крижанівський

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір
навчальних дисциплін

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі – Положення) забезпечує реалізацію здобувачами вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (далі – ІФНТУНГ) права на вибір навчальних дисциплін, згідно ст. 62 Закону України «Про вищу освіту».

2. Це Положення забезпечує наступні процедури:

- порядок формування та оприлюднення переліку дисциплін вільного вибору;
- порядок ознайомлення здобувачів вищої освіти із переліком (переліками) дисциплін вільного вибору;
- організацію подальшого вивчення дисциплін вільного вибору та порядок зарахування результатів навчання.

3. Вибір здобувачами вищої освіти дисциплін вільного вибору у обсягах, не менших, ніж це визначено Законом України «Про вищу освіту», повинен забезпечити:

- поглиблення професійних знань у межах обраної освітньої програми та отримання додаткових фахових компетентностей;
- отримання додаткових загальних (загально-професійних) компетентностей, у тому числі соціальних навичок (soft skills), у межах спеціальності/галузі знань;
- розширити або поглибити результати навчання за загальними компетентностями;
- здобути додаткові спеціальні професійні компетентності, у тому числі із здобуттям певної кваліфікації (у тому числі професійної).

4. Дія цього Положення поширюється на всіх здобувачів вищої освіти, що навчаються за рівнями та формами навчання.

Особи, які вступили на навчання на місця державного замовлення за спільним замовленням Міністерства освіти і науки України та Міністерства оборони України, вважаються такими, що скористались правом вільного вибору навчальних дисциплін в момент зарахування на відповідну освітню програму, в якій спеціалізована складова підготовки формується за рахунок варіативної складової частини програми.

Варіативна складова для іноземних громадян, які навчаються за освітніми програмами ІФНТУНГ, може містити дисципліни для посиленої мовної підготовки та поглиблення відповідних мовних компетентностей.

Вибір варіативної складової для здобувачів вищої освіти третього рівня здійснюється у місячний термін після зарахування шляхом подання паперової заяви на кафедру, яка є випусковою за освітньо-науковою програмою. Службове подання завідувача кафедрою із вказанням даних науково-педагогічних працівників, що будуть забезпечувати викладання даної дисципліни/дисциплін подається у тижневий термін до навчального відділу за погодженням з відділом аспірантури та докторантури.

Розділ II ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. Відповідно до визначених п.3 Розділу I цілей, здобувачу вищої освіти можуть бути запропоновані наступні варіанти вибору дисциплін:

1.1. Для першого (бакалаврського) рівня:

1.1.1. Профільовані (спеціалізовані) блоки дисциплін, які включають фахові дисципліни і спрямовані на поглиблення фахових компетентностей. Здобувач, який обрав, у визначені цим Положенням строки, профільований блок, повинен прослухати та отримати результати навчання з усіх дисциплін, що включені до цього блоку (обсяг такого профільованого блоку в навчальному плані, як правило, становить 41 кредит).

1.1.2. Блоки дисциплін, які спрямовані на отримання додаткових загальних (загально-професійних) компетентностей, у тому числі соціальних навичок (soft skills), та які не містять обмежень щодо навчання на певній спеціальності/освітній програмі.

Здобувач повинен обрати у визначені цим Положенням строки:

- у період навчання на другому курсі (першому році навчання для зарахованих на базі отриманого ОКР/фахової передвищої освіти) 4 дисципліни із запропонованого переліку загальним обсягом 12 кредитів.

- у період навчання на третьому курсі (другому році навчання для зарахованих на базі отриманого ОКР/фахової передвищої освіти) 4 дисципліни загальним обсягом 17 кредитів.

Для здобувачів, зарахованих на базі отриманого ОКР/фахової передвищої освіти із терміном навчання довше ніж два роки, строки вибору дисциплін визначаються окремо дирекціями інститутів.

1.2. Для другого (магістерського) рівня:

1.2.1. Профільовані (спеціалізовані) блоки дисциплін, які включають фахові дисципліни і спрямовані на поглиблення фахових компетентностей. Здобувач, який обрав профільований блок, повинен прослухати та отримати результати навчання з усіх дисциплін, що включені до цього блоку (обсяг такого профільованого блоку в навчальному плані, як правило, становить 15 кредитів).

1.2.2. Три дисципліни із переліку, які спрямовані на отримання додаткових загальних (загально-професійних) компетентностей, у тому числі соціальних навичок (soft skills), та які не містять обмежень щодо навчання на певній спеціальності/освітній програмі, загальним обсягом 10 кредитів.

2. Здобувач вищої освіти, у варіантах, перелічених у п. 1.1.2. та 1.2.2. цього Розділу, як виняток, може обрати дисципліну/дисципліни із переліку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми. Необхідною умовою в даному випадку є можливість відвідувати заняття.

3. При виборі дисципліни/дисциплін освітньої програми іншого освітнього рівня необхідне погодження директора навчально-наукового інституту: в якому навчається здобувач (якщо обрано дисципліну з нижчого освітнього рівня) або того, в якому реалізується освітня програма, дисципліна з якої обрана (якщо обрано дисципліну з вищого освітнього рівня).

4. Обрання дисциплін у іншому закладі вищої освіти здійснюється за умов реалізації здобувачем вищої освіти права на академічну мобільність.

5. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір у наступних випадках:

5.1.1. Кількість здобувачів, які обрали навчальну дисципліну чи блок навчальних дисциплін перевищує максимальну чисельність, встановлену відповідним підрозділом. У цьому випадку перевага надається тим здобувачам, які зафіксували свій вибір раніше.

5.1.2. Кількість здобувачів, які обрали блок навчальних дисциплін є меншою за встановлений мінімум: для першого рівня (п.1.1.1.) – 10 осіб; для другого рівня (п.1.2.1.) – 7 осіб. У випадку поділу вибору здобувачів, які навчаються за цією освітньою програмою цього рівня, між кількома профільованими блоками, тобто коли певний профільований блок дисциплін обрали не менше ніж 50 % здобувачів, які навчаються за цією освітньою програмою цього рівня, за окремим дозволом ректора ІФНТУНГ може бути сформована одна група меншої чисельності.

Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на випадки коли певний профільований блок дисциплін обрали всі здобувачі, які навчаються за цією освітньою програмою цього рівня.

5.1.3. Кількість здобувачів одного рівня вищої освіти та однієї форми навчання, які здійснили одночасний вибір однієї з дисциплін із переліку, є меншою за встановлений мінімум: для першого рівня (п.1.1.2.) – 20 осіб; для другого рівня (п.1.2.2.) – 10 осіб (за окремим дозволом ректора ІФНТУНГ може бути сформована група меншої чисельності у випадку, коли дисципліну/дисципліни обрали всі здобувачі, які навчаються за цією освітньою програмою цього рівня).

5.1.4. Наслідком вибору навчальної дисципліни є недостатня для присвоєння освітньої кваліфікації кількість кредитів (менша, ніж зазначена в п.1.1.2. та 1.2.2.).

5.1.5. Наслідком вибору навчальної дисципліни є більша, ніж необхідно для присвоєння освітньої кваліфікації кількість кредитів (більша, ніж зазначена в п.1.1.2. та 1.2.2.).

5.1.6. Відсутність необхідних для опанування навчальної дисципліни знань та умінь.

6. У випадку, якщо здобувачу вищої освіти відмовлено у реалізації його вибору із причин, зазначених у п.5 цього розділу, йому надається можливість

здійснити повторний вибір із переліку дисциплін з яких уже сформовано академічні групи та немає перевищення максимальної чисельності.

7. Обрані здобувачем дисципліни (блоки дисциплін) затверджуються як складова частина індивідуального навчального плану. Зміна здобувачем свого вибору після його затвердження можлива як виняток виключно за письмовим дозволом директора навчально-наукового інституту, в якому він навчається, не пізніше ніж протягом 10 днів після видання розпорядження про затвердження складових частин індивідуального навчального плану. Внесення змін не може мати наслідком зміну сформованих груп/потоків або появу нових груп/потоків.

8. Якщо здобувач у встановлені цим Положенням терміни не скористався своїм правом вибору навчальної дисципліни (блоку дисциплін), складовою частиною його індивідуального навчального плану стають дисципліни (блок дисциплін), які визначаються за пропозиціями кафедри, яка є випусковою за даною освітньою програмою. Відмова здобувача вищої освіти виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є підставою для відрахування з числа здобувачів вищої освіти.

Розділ III ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. Граничні терміни проведення вибору здобувачами вищої освіти дисциплін (блоків дисциплін) та подання відповідних службових подань до навчального відділу:

1.1. Щодо здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти – до 15 травня року, що передує навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення.

1.2. Щодо здобувачів першого рівня вищої освіти зі скороченим терміном навчання та другого рівня вищої освіти, що зараховані до університету на освітні програми, які передбачають вибір дисциплін (блоків дисциплін) у першому навчальному році – до 10 вересня навчального року, в якому відбуватиметься їх вивчення.

1.3. Щодо здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти, що поновлені/переведені до університету після початку навчального року – протягом 3 робочих днів після видання наказу ректора на поновлення/переведення.

1.4. Щодо здобувачів, які навчаються за програмами академічної мобільності – за порядком, передбаченими відповідними угодами.

2. Процедура вибору здобувачами вищої освіти дисциплін (блоків дисциплін) включає наступні етапи:

2.1. Перший етап – ознайомлення дирекцією навчально-наукового інституту здобувачів із порядком, термінами і процедурою запису на дисципліни (блоки дисциплін) вільного вибору. Для здобувачів денної форми навчання цей етап триває протягом перших двох тижнів після початку другого семестру навчального року, що передує тому, під час якого передбачене їх вивчення. Для здобувачів заочної форми навчання – протягом сесії.

2.2. Другий етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти із переліком дисциплін та блоками дисциплін (в т.ч. профільованими), які пропонуються до вибору. Ознайомлення, як правило, відбувається шляхом перегляду анотацій дисциплін:

- у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.2. Розділу II – у окремій вкладці (сторінці) у розділі «Студентам» на сайті ІФНТУНГ;
- у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.1., 1.2.1. або 1.2.2. Розділу II – на сторінках відповідних кафедр на сайті ІФНТУНГ.

Анотації розміщуються у формі, наведеній у Додатку 1 до цього Положення: у окремій вкладці у розділі «Студентам» навчальним відділом на підставі службових подань (Додаток 2) завідувачів кафедр, які пропонують дисципліни вільного вибору – не пізніше від дати завершення першого етапу вибору; на сторінках кафедр працівниками відповідних підрозділів – не пізніше 15 квітня поточного навчального року.

Службові подання з переліком дисциплін вільного вибору (згідно з п. 1.1.2. Розділу II) подаються у електронному та паперовому вигляді до навчального відділу не пізніше 1 лютого поточного року.

Рішення про включення дисципліни до переліку приймається кафедрою за наявності проєкту робочої програми дисципліни/силабусу. Ініціативу щодо прийняття такого рішення може виявити будь хто із учасників освітнього процесу.

2.3. Третій етап – запис здобувачів на вивчення навчальних дисциплін (блоків дисциплін).

2.3.1. Для здобувачів денної форми, які навчаються: у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.2. Розділу II – в електронній формі у окремій вкладці розділу «Студентам» або засобами автоматизованої програми управління навчальним процесом (тривалість запису – не пізніше 1 квітня поточного року); у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.1., 1.2.1. або 1.2.2. Розділу II – в паперовій формі з поданням відповідної заяви (Додаток 3) до дирекції навчально-наукового інституту (тривалість запису – не пізніше 1 травня поточного року).

2.3.2. Для здобувачів денної форми першого рівня вищої освіти зі скороченим терміном навчання та другого рівня вищої освіти, що зараховані до університету на освітні програми, які передбачають вибір дисциплін (блоків дисциплін) у першому навчальному році – в паперовій формі з поданням відповідної заяви (Додаток 3) до дирекції навчально-наукового інституту (тривалість запису – не пізніше 5 вересня поточного року).

2.3.3. Для здобувачів заочної форми, які навчаються – в паперовій формі з поданням відповідної заяви (Додаток 3) до дирекції навчально-наукового інституту (тривалість запису – не пізніше 10 квітня поточного року).

2.3.4. До індивідуального навчального плану здобувачів заочної форми першого рівня вищої освіти зі скороченим терміном навчання та другого рівня вищої освіти, що зараховані до університету на освітні програми, які передбачають вибір дисциплін (блоків дисциплін) у першому навчальному році, включаються дисципліни, обрані здобувачами денної форми згідно п. 2.3.2. цього Розділу.

2.4. Четвертий етап – опрацювання заяв здобувачів вищої освіти, перевірка контингенту здобувачів та попереднє формування груп. Здобувачам, вибір яких не може бути підтверджено з причин, перелічених у п. 5 Розділу II цього Положення, повідомляють про відмову та пропонують зробити повторний вибір. Тривалість етапу у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.2. Розділу II – два календарних тижні, у випадку вибору дисциплін згідно з п. 1.1.1., 1.2.1. або 1.2.2. Розділу II – 3 робочих дні.

2.5. П'ятий етап – повторний запис здобувачів на вивчення навчальних дисциплін (блоків), остаточне опрацювання заяв та формування груп. Тривалість етапу – не більше календарного тижня.

2.5.1. По завершенні етапу прізвища здобувачів, які скористались правом вільного вибору згідно з п. 1.1.2. Розділу II передають до дирекцій навчально-наукових інститутів.

2.5.2. По завершенні етапу дані здобувачів, які не скористались правом вільного вибору передають до дирекцій навчально-наукових інститутів та на випускові кафедри для прийняття рішення згідно п. 8 Розділу II цього Положення. Рішення приймається протягом 3 робочих днів.

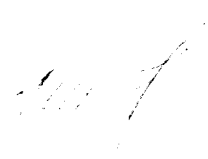
2.5.3. По виконанню дій, передбачених п. 2.5.1. та 2.5.2. цього Розділу навчальним відділом формується наказ про формування відповідних академічних груп на наступний навчальний рік.

3. По завершенні всіх етапів процедури вибору дирекції навчально-наукових інститутів у терміни, визначені «Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу у ІФНТУНГ», формують та видають розпорядження про затвердження індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти. Зі змістом розпорядження старости академічних груп обов'язково ознайомлюють усіх здобувачів вищої освіти відповідної групи.

4. Службові подання про обрання дисциплін вільного вибору здобувачами, які подавали заяви у паперовій формі, дирекції інститутів надають до навчального відділу до 15 травня (для поточного року вступу – до 10 вересня).

5. Заяви та матеріали електронного запису на дисципліни вільного вибору зберігаються протягом усього терміну навчання здобувача вищої освіти.

Начальник навчального відділу

Я.В. Штанько

ФОРМА АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва поля	Опис
1.	Назва дисципліни	Текст
2.	Статус	Вільного вибору/нормативна
3.	Спеціальності	Для яких спеціальностей та/або ОПП (шифр, назва)
4.	Мова викладання	Українська/англійська тощо
5.	Семестр, в якому викладається	Число, з урахуванням особливостей нумерування семестрів (для бакалаврів на базі ПЗСО, для бакалаврів зі скороченим терміном тощо)
6.	Кількість: <ul style="list-style-type: none"> • кредитів ЄКТС • академічних годин (вказати окремо лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, самостійна робота тощо) 	Число
7.	Форма підсумкового контролю та наявність індивідуальних завдань	(екзамен/диференційований залік) (курсова робота/проект/РГР)
8.	Кафедра, що забезпечує викладання	Назва кафедри
9.	Викладач, що планується для викладання (окремо по видах навантаження)	Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання (за наявності)
10.	Попередні вимоги для вивчення дисципліни (якщо доречно)	Текст (мінімальна база знань)
11.	Перелік компетентностей, яких набуде студент після опанування даної дисципліни	Текст (знання, вміння та навички тощо) (згідно ОПП або ОНП)
12.	Сфера реалізації компетентностей в майбутній професії	Текст (застосування, реалізація на практиці студентом здобутих знань, вмінь та навичок тощо)
13.	Особливості навчання на курсі	Умови оцінювання, відпрацювання пропущених занять тощо
14.	Стислий опис дисципліни	Текст (зміст курсу)
15.	Кількість студентів, які можуть одночасно навчатися (мінімальна - максимальна)	Числа

Обсяг анотації – 1-2 сторінки, стиль викладення – простий і зрозумілий.

Вибіркові дисципліни на 2019-2020 навчальний рік
кафедри _____

Спеціальність/Освітня програма: _____

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) / другий (магістерський)/третій (науковий)

Курс: __ Семестр: __

Назва дисципліни/ блоку дисциплін	Кількість кредитів ЄКТС, академічних годин (<i>вказати окремо лекції, лаборат. заняття, практ. заняття, самот. робота</i>)	Кафедра, що забезпечує викладання	Передумови вивчення дисципліни (так / ні) (якщо «так» - вказати, які)	Кількість студентів, які можуть одночасно навчатися (мінімальна - максимальна)	Посилання на файл з анотацією дисципліни* (у форматі .pdf)
або					

Завідувач кафедри _____

Директору _____
(назва підрозділу)

Здобувача: вказати рівень вищої освіти, курс та/або рік навчання, спеціальність, освітньо-професійну/освітньо-наукову програму, академічну групу

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 20__ / 20__ навчальний рік:

для вивчення у _____ семестрі такі вибірккові дисципліни (блок дисциплін):

1. _____
2. _____
3. _____

для вивчення у _____ семестрі такі вибірккові дисципліни (блок дисциплін):

1. _____
2. _____
3. _____

Дата

Підпис